

RICHTLIJN ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING BACHELOROPLEIDINGEN (M.U.V. UC ATLAS)

De decaan van de faculteit,

Behavioural, Management and Social Sciences

gelet op de artikelen 9.5, 9.15, eerste lid, onder a, 7.13, eerste en tweede lid, 9.38, onder b, en 9.18, eerste lid, onder a, en 7.59 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek,

gehoord het advies van de opleidingscommissie en de instemming dan wel het advies van de faculteitsraad ten aanzien van de opleidingsspecifieke bijlage van de betreffende opleiding,¹

besluit vast te stellen de onderwijs- en examenregeling van de hierna genoemde opleidingen:

Communicatiewetenschap (CW)

European Public Administration (EPA)

Gezondheidswetenschappen (GZW)²

International Business Administration (IBA)

Onderwijskunde (OWK)

Psychologie (PSY)

Technische Bedrijfskunde (TBK)

¹ Het adviesrecht heeft conform artikel 7.13 WHW betrekking op de onderdelen a t/m g van dat artikel. Op de overige onderdelen heeft de faculteitsraad instemmingsrecht.

² Nog niet bekend is of GZW per 1 september 2015 over gaat naar TNW of per 1 januari 2016. Derhalve is de opleidingsspecifieke bijlage hier nog opgenomen.

INHOUDSOPGAVE

PARAGRAAF 1 - ALGEMENE BEPALINGEN	4
Art 1.1 - TOEPASSELIJKHEID VAN DEZE REGELING	4
Art 1.2 - BEGRIPSBEPALINGEN	4
PARAGRAAF 2 - TOELATING	8
Art 2.1 - VOOROPLEIDINGSEISEN	8
Art 2.2 - TAALEIS BACHELOROPLEIDING BIJ BUITENLANDS DIPLOMA	8
Art 2.3 - TOELATINGSONDERZOEK OF COLLOQUIUM DOCTUM	8
PARAGRAAF 3 - INHOUD EN INRICHTING VAN DE OPLEIDING	9
Art 3.1 - DOEL VAN DE OPLEIDING	9
Art 3.2 - INRICHTING VAN DE OPLEIDING	9
Art 3.3 - TAAL WAARIN DE OPLEIDING WORDT VERZORGD	10
Art 3.4 - VRIJSTELLING	11
Art 3.5 - VRIJ ONDERWIJSPROGRAMMA	11
PARAGRAAF 4 - ONDERWIJS EN TOETSING	12
Art 4.1 - ALGEMEEN	12
Art 4.2 - MODULES	13
Art 4.3 - INSCHRIJVING VOOR DE ONDERWIJSEENHEID EN DE TOETSEN	13
Art 4.4 - TOETSSCHEMA	13
Art 4.5 - MONDELINGE TOETSEN	14
Art 4.6 - TERMIJN BEOORDELING	14
Art 4.7 - GELDIGHEIDSDUUR	15
Art 4.8 - NABESPREKINGS- EN INZAGERECHT	15
Art 4.9 - BEWAARTERMIJN TOETSEN	16
PARAGRAAF 5 - EXAMEN	17
Art 5.1 - EXAMENCOMMISSIE	17

Art 5.2 -	EXAMEN	18
Art 5.3 -	GRAAD	18
Art 5.4 -	GETUIGSCHRIFT	18
PARAGRAAF 6 - STUDIEBEGELEIDING EN (BINDEND) STUDIEADVIES		20
Art 6.1 -	STUDIEVOORTGANGSOVERZICHT	20
Art 6.2 -	STUDIEBEGELEIDING	20
Art 6.3 -	(BINDEND) STUDIEADVIES	20
Art 6.4 -	(BINDEND) STUDIEADVIES: MEERDERE OPLEIDINGEN	22
PARAGRAAF 7 - STUDEREN MET EEN FUNCTIEBEPERKING		23
Art 7.1 -	STUDEREN MET EEN FUNCTIEBEPERKING	23
PARAGRAAF 8 - WIJZIGINGEN, OVERGANGSREGELINGEN, BEROEP EN BEZWAAR		24
Art 8.1 -	STRIJDIGHEID MET DE REGELING	24
Art 8.2 -	FOUTEN OF ONVOLLEDIGHEDEN IN DE ADMINISTRATIE	24
Art 8.3 -	WIJZIGING REGELING	24
Art 8.4 -	OVERGANGSREGELING; TOETSGELEGENHEDEN NIET-TOM ONDERWIJS	24
Art 8.5 -	BEOORDELING ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING	25
Art 8.6 -	BEROEP EN BEZWAAR	25
Art 8.7 -	HARDHEIDSCLAUSULE	25
Art 8.8 -	BEKENDMAKING	25
Art 8.9 -	INWERKINGTREDING	25
BIJLAGE: REGLEMENT INZAKE ORDE, CALAMITEITEN EN FRAUDE		25

PARAGRAAF 1 - ALGEMENE BEPALINGEN

Art 1.1 - TOEPASSELIJKHEID VAN DEZE REGELING

- 1) De onderwijs- en examenregeling is van toepassing op alle studenten die staan ingeschreven bij de betreffende opleiding.
- 2) Voor elke opleiding bestaat een opleidingsspecifieke bijlage.
- 3) Per opleiding vormen dit algemene deel en de opleidingsspecifieke bijlage samen de onderwijs- en examenregeling voor de betreffende bacheloropleiding.
- 4) Het algemene deel en de opleidingsspecifieke bijlage van de onderwijs- en examenregeling worden vastgesteld door de decaan.
- 5) De examencommissie van een opleiding stelt regels vast over de uitvoering van haar taken en bevoegdheden, conform artikel 7.12b van de WHW.
- 6) De wettelijke bevoegdheden van de examencommissie van een opleiding zijn van toepassing op alle onderwijseenheden die deel uitmaken van de opleiding van de student. *Hier valt onder het kernprogramma van 120 EC en de afstudeerfase met een totale omvang van 30EC.*
- 7) Voor de Engelstalige bacheloropleidingen zijn Engelse vertalingen van dit algemene deel en de opleidingsspecifieke bijlage van de onderwijs- en examenregeling en de regels en richtlijnen van de examencommissie van die bacheloropleiding beschikbaar. *In geval van conflict is de Nederlandse tekst bepalend en niet de Engelse vertaling.*
- 8) Verzoeken om uitzonderingen op het in de onderwijs- en examenregeling vastgelegde, kunnen worden gericht aan de examencommissie of het opleidingsbestuur.
- 9) Daar waar in deze regeling sprake is van 'de student', 'de docent', 'hij', 'hem', 'zijn', leze men ook 'de studente', 'de docente', 'zij' en 'haar'.

Art 1.2 - BEGRIPSBEPALINGEN

In deze regeling wordt verstaan onder:

3TU: *De drie Technische Universiteiten van Nederland (Delft, Eindhoven en Twente),*

Bindend studieadvies(BSA): Studieadvies als bedoeld in artikel 7.8 b, lid 1 en 2 van de WHW waaraan een afwijzing conform artikel 7.8 b, lid 3 van de WHW is verbonden, uitgebracht door het opleidingsbestuur namens het instellingsbestuur,

BK: *De Nederlandstalige variant van de oude bacheloropleiding Bedrijfskunde,*

BMS: *De faculteit Gedrags-,Management- en Maatschappijwetenschappen,*

Blackboard: *De digitale leeromgeving van de Universiteit Twente,*

BOZ: *Bureau Onderwijs Zaken van de faculteit BMS,*

BSK: *De Nederlandstalige variant van de oude bacheloropleiding Bestuurskunde,*

Brugdag:	Verplichte vrije werkdag
Cohort:	<i>Een generatie of groep studenten die in hetzelfde jaar aan een studie zijn begonnen en voor wie één en hetzelfde van toepassing is,</i>
Colloquium doctum:	<i>Toelatingsonderzoek van aspirant studenten die niet direct toelaatbaar zijn tot de bachelor opleidingen van de Universiteit Twente,</i>
CPO:	Commissie Persoonlijke Omstandigheden. Een door het instellingsbestuur ingestelde commissie die per individueel geval het opleidingsbestuur adviseert over de geldigheid, duur en de ernst van de persoonlijke omstandigheden. van de betreffende student
CvB:	College van Bestuur van de Universiteit Twente,
CW:	<i>De bacheloropleiding Communicatiewetenschap,</i>
Decaan:	Hoofd van de faculteit,
Docent:	<i>Wetenschappelijk staf lid belast met het verzorgen van onderwijs in een onderwijseenheid,</i>
EC:	Een eenheid van 28 uur studielast, conform het European Credit Transfer System, een voltijds studiejaar bestaat uit 60 EC ofwel 1680 uur (art. 7.4 WHW),
EPA:	<i>De bacheloropleiding European Public Administration,</i>
ES:	<i>European Studies, i.e. de Engelstalige variant van de oude bacheloropleiding Bestuurskunde,</i>
Examen:	Een opleiding wordt afgesloten met een examen. Het examen is afgelegd indien de tot een opleiding behorende onderwijseenheden met goed gevolg zijn afgelegd. Een aanvullend onderzoek door de examencommissie kan tot het examen behoren,
Examencommissie:	De examencommissie is het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad,
Examinator:	Degene die in overeenstemming met artikel 7.12c van de WHW door de examencommissie wordt aangewezen ten behoeve van het afnemen van tentamens en toetsen en het vaststellen van de uitslag daarvan.
Geautoriseerd bewijsstuk:	Een door - of vanwege - een examinator geparafeerde lijst of een ander schriftuur dan wel een via het in gebruik zijnde StudentInformatieSysteem (SIS) bekend gemaakte uitslag,
Honoursprogramma:	Instellingsbreed Bachelor Honours programma
Instelling:	Universiteit Twente,
Instellingsbestuur:	het College van Bestuur, tenzij anders bepaald;
Module:	Een onderwijseenheid van 15 EC in het TOM-onderwijs,

Module-coördinator:	Diegene die door het opleidingsbestuur met de inrichting van de module is belast,
Module-examinator:	Diegene die door de examencommissie wordt aangewezen ten behoeve van het vaststellen van het resultaat van de onderwijseenheid,
OER	<i>De Onderwijs- en Examenregeling (WHW 7.13),</i>
OLC:	<i>De opleidingscommissie (zie onder),</i>
OLD:	<i>De opleidingsdirecteur (zie onder),</i>
Onderwijseenheid:	Een onderdeel van de opleiding als bedoeld in artikel 7.3 leden 2 en 3 van de WHW. Elke onderwijseenheid wordt afgesloten met een tentamen,
Onderwijsprogramma:	Het geheel van verplichte en te kiezen onderwijseenheden, behorend tot de opleiding, zoals vastgelegd in de opleidingsspecifieke bijlage,
Opleiding:	De bacheloropleiding bedoeld in de opleidingsspecifieke bijlage van deze onderwijs- en examenregeling,
Opleidingsbestuur:	Het gremium dat door de decaan met het bestuur van de opleiding is belast. <i>Indien er slechts een persoon belast is met het bestuur van de opleiding is dit de opleidingsdirecteur of –hoogleraar.</i>
Opleidingscommissie:	Opleidingscommissie als bedoeld in artikel 9.18 WHW
OSIRIS:	<i>Het Student Informatie Systeem van de Universiteit Twente,</i>
OWK:	<i>De bacheloropleiding Onderwijskunde,</i>
Praktische oefening:	Een praktische oefening als genoemd in artikel 7.13 lid 2d van de WHW, is een onderwijseenheid of een deel ervan, waarbij de nadruk ligt op de activiteit van de student zelf, zoals: <ol style="list-style-type: none">1. verrichten van een literatuurstudie, maken van werkstuk of proefontwerp, schrijven van een scriptie, een artikel of 'position paper' of verzorgen van een openbare presentatie,2. uitvoeren van een ontwerp- of onderzoekopdracht, uitvoeren van proeven en experimenten, deelnemen aan practica, oefenen van vaardigheden,3. doen van een stage, deelnemen aan veldwerk of een excursie,4. deelnemen aan andere noodzakelijk geachte onderwijsleeractiviteiten, gericht op bereiken van de beoogde vaardigheden, bijvoorbeeld het gericht oefenen van klinische vaardigheden in een daartoe specifiek geoutilleerd skills lab,
PSY:	<i>De bacheloropleiding Psychologie,</i>
R&R:	<i>De Regels & Richtlijnen van de examencommissie (WHW art. 7.12 lid 4),</i>

UNIVERSITEIT TWENTE.

Student:	Degene die als zodanig bij een opleiding staat ingeschreven in overeenstemming met artikel 7.34 en 7.37 van de WHW,
Student Informatie Systeem(SIS):	Het door het instellingsbestuur aangewezen systeem voor de registratie en informatie van alle relevante gegevens van student en studie, zoals bedoeld in de WHW,
Studieadviseur:	Door de decaan van de faculteit aangewezen persoon die als contactpersoon optreedt tussen student en opleiding, en als zodanig de belangen van de student behartigt en een adviesrol vervult,
Studiejaar:	Het tijdvak dat aanvangt op 1 september en eindigt op 31 augustus van het daaropvolgende jaar,
Studiesnelheid:	Aantal EC's behaald in een bepaalde periode gedeeld door het aantal EC's dat nominaal in deze periode behaald kan worden,
TBK:	<i>De bacheloropleiding Technische Bedrijfskunde,</i>
Tentamen:	Een onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student, alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek (art. 7.10 WHW); een tentamen kan uit een aantal toetsen bestaan,
Toets:	Onderdeel van een tentamen. Wanneer het tentamen van een onderwijseenheid uit één toets bestaat, is het toetsresultaat bij vaststelling het tentamenresultaat,
Toetsresultaat	Een resultaat dat bijdraagt aan het eindresultaat van een onderwijseenheid,
Toetsschema:	Een schema waarin aangegeven wordt hoe de toetsing van een onderwijseenheid is vormgegeven,
TOM-Onderwijs:	Het onderwijsmodel dat per 2013 is ingevoerd in de bacheloropleidingen van de UT,
Tutor:	<i>Door de opleiding aangesteld persoon belast met de begeleiding van een aantal hem toegewezen studenten in het TOM onderwijs,</i>
UT:	Universiteit Twente,
Werkdag:	Een van de dagen van maandag tot en met vrijdag met uitzondering van de erkende feestdagen en de afgesproken brugdagen waarop het personeel vrij heeft,
WHW (de wet):	De Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, afgekort tot WHW, Staatsblad 1992, 593 en zoals sindsdien gewijzigd.
Begrippen die hier niet gedefinieerd zijn, hebben de betekenis die de wet daaraan toekent.	

PARAGRAAF 2 - TOELATING

Art 2.1 - VOOROPLEIDINGSEISEN

Toelating tot de opleiding wordt verkregen indien is voldaan aan de vooropleidingseisen voor inschrijving in het wetenschappelijk onderwijs, in overeenstemming met de WHW art. 7.24, 7.25 en 7.28.

Art 2.2 - TAALEIS BACHELOROPLEIDING BIJ BUITENLANDS DIPLOMA

De bezitter van een buitenlands diploma kan pas inschrijven:

- a) Indien de opleiding in het Nederlands wordt aangeboden; nadat voldaan is aan de eis inzake voldoende beheersing van de Nederlandse taal door het met goed gevolg afleggen van het staatsexamen Nederlands als tweede taal, programma 2 dan wel het certificaat Nederlands als Vreemde Taal, 'Profiel Academische Taalvaardigheid' (PAT) of "Profiel Taalvaardigheid Hoger Onderwijs" (PTHO) en
- b) Indien de opleiding in het Engels wordt aangeboden: nadat is aangetoond dat voldaan is aan de eis van voldoende beheersing van de Engelse taal op het niveau van het Nederlandse vwo-examen. Beheersing van dit niveau kan ook worden aangetoond met één de volgende toetsen:
 - o IELTS (International English Language Testing System), academic module. De minimum vereiste IELTS score (overall band) moet zijn: 6.0
 - o TOEFL (Test Of English as a Foreign Language). De minimum vereiste TOEFL score is:80 (internet-based test).
 - o Cambridge EFL (English as a Foreign Language) Examinations, met een van de volgende certificaten:
 - Cambridge Certificate in Advanced English
 - Cambridge Certificate of Proficiency in English
- c) De opleiding kan aanvullende eisen stellen aan de beheersing van de Nederlandse of de Engelse taal. De aanvullende eisen zijn opgenomen in de opleidingsspecifieke bijlage.

Art 2.3 - TOELATINGSONDERZOEK OF COLLOQUIUM DOCTUM

De instelling kan bij niet voldoen aan de in artikel 2.1 en 2.2 genoemde voorwaarden een vrijstelling op grond van toelatingsonderzoek gunnen, conform art 7.29 van de WHW. De nadere invulling hiervan is opgenomen in het document getiteld "Colloquium Doctum en andere toelatingsregelingen voor toelating tot bacheloropleidingen". Dit document is geplaatst op de website van de Universiteit Twente. *Indien er aanvullende eisen zijn gesteld zijn deze opgenomen in de opleidingsspecifieke bijlage.*

PARAGRAAF 3 - INHOUD EN INRICHTING VAN DE OPLEIDING

Art 3.1 - DOEL VAN DE OPLEIDING

De doelen en eindtermen (art. 7.13 lid 2c, WHW) zijn per opleiding in de opleidings-specifieke bijlage opgenomen.

De eindtermen of 'eindkwalificaties' van de bacheloropleidingen van de faculteit sluiten aan bij de internationaal erkende niveaubeschrijvingen zoals die zijn verwoord in de zgn. Dublin Descriptoren, dan wel bij de daaraan gelijkwaardig te achten criteria voor academische bachelor- en mastercurricula die in 3TU-verband zijn afgesproken.

De Dublin Descriptoren betreffen:

- a. Kennis en inzicht*
- b. Toepassen kennis en inzicht*
- c. Oordeelsvorming*
- d. Communicatie*
- e. Leervaardigheden.*

De Criteria voor academische bachelor- en mastercurricula van de 3TU zijn:

- 1. kundig in een of meer wetenschappelijke disciplines*
- 2. bekwaam in onderzoeken*
- 3. bekwaam in ontwerpen*
- 4. een wetenschappelijke benadering*
- 5. intellectuele basisvaardigheden*
- 6. bekwaam in samenwerken en communiceren*
- 7. houdt rekening met de temporele en maatschappelijke context*

Art 3.2 - INRICHTING VAN DE OPLEIDING

- 1) De opleiding heeft een omvang van 180 EC.
- 2) De opleiding bevat naast een kernprogramma van maximaal 120 EC een minorruimte van minimaal 30 EC en een afstudeerfase met een totale omvang van 30 EC.
 - a) De opleiding is opgebouwd uit geïntegreerde onderwijseenheden van 15 EC.
 - b) Een module is een onderwijseenheid van 15 EC, waarin disciplinaire kennis, vaardigheden en attitude op een samenhangende wijze ontwikkeld worden. De module is ondeelbaar.
 - c) De minorruimte wordt in beginsel in het eerste semester van het derde studiejaar gedaan.
 - d) Voor toelating tot de minorruimte kan de opleiding voorwaarden stellen aan de studievoortgang en voorkennis van de student. De eisen zijn opgenomen in de opleidings-specifieke bijlage.
 - e) Voor keuze komen onder meer in aanmerking:
 - High Tech Human Touch modules
 - Aanschuifmodules
 - Verdiepende modules

- Exchange

Voor een volledig overzicht zie:

<http://www.utwente.nl/onderwijs/keuzeruimte/minor/>

- f) De invulling van de profileringsmodules mag niet onder de toelatingseisen van de drempelloos toegankelijke master vallen (m.u.v. CreaTe & AT).
 - g) De student mag maximaal 1 opleidingsspecifieke verdiepende module volgen.
 - h) De afstudeerfase met een totale omvang van 30 EC wordt in beginsel in het tweede semester van het derde studiejaar gedaan.
 - i) Voor toelating tot de afstudeerfase dient de student het kernprogramma van de bachelor te hebben afgerond.
 - j) De examencommissie heeft de bevoegdheid om af te wijken van de artikelen 3.2.2.e en 3.2.2.f. Voorstellen hiervoor dienen door de student in overleg met de studieadviseur bij de examencommissie te worden ingediend.
- 3) In de opleidingsspecifieke bijlage van dit OER is de opleiding beschreven, conform artikel 7.13, lid 2, a t/m j, l, s, t, v van de WHW.
 - 4) Indien de opleiding een excellentieprogramma kent, is dit beschreven in de opleidingsspecifieke bijlage evenals de wijze waarop de selectie van studenten voor dit programma plaatsvindt (WHW art. 7.13 lid 2v).
 - 5) De opleiding is bevoegd om in bijzondere gevallen een uitzondering te maken op het gestelde in lid 2b tweede volzin.

Art 3.3 - TAAL WAARIN DE OPLEIDING WORDT VERZORGD

- 1) In de opleidingsspecifieke bijlage is de voertaal van de opleiding vastgelegd.
- 2) Indien voor onderdelen van de opleiding wordt afgeweken van de voertaal, gebeurt dit in overeenstemming met de Gedragscode Voertalen van de UT en art.7.2 van de WHW.
- 3) Bij de Nederlandstalige bacheloropleidingen zijn studiematerialen in principe Engelstalig of Nederlandstalig en kunnen onderwijseenheden of delen daarvan in het Engels worden onderwezen of getoetst indien:
 - a. een docent of tutor van de betreffende onderwijseenheid niet-Nederlandstalig is, of
 - b. studenten van de betreffende bacheloropleiding samen met studenten van een Engelstalige bacheloropleiding onderwijs krijgen, of
 - c. de opleiding dat nodig acht om daarmee te kunnen voldoen aan een van haar eindtermen op het gebied van communicatievaardigheden in de Engelse taal.
 - d. er naar het oordeel van de opleidingsbestuur in verband met het de internationaliseringsdoelstellingen in het UT beleid een verdere ontwikkeling van Engelstalig onderwijs noodzakelijk is.
- 4) In overeenstemming met art. 4.1 lid 10 moet de modulecoördinator of de examinerator van een onderwijseenheid via het SIS (onderwijscatalogus van

Osiris) bekend maken welke taal of talen bij het onderwijs en de toetsing zullen worden gehanteerd.

- 5) *Indien hiervan (op onderdelen) wordt afgeweken kan dit met toestemming van het opleidingsbestuur / de opleidingsdirecteur.*

Art 3.4 - VRIJSTELLING

- 1) De examencommissie kan de student op diens verzoek vrijstelling verlenen voor een of meerdere volledige onderwijseenheden. Hiertoe toont de student aan een qua inhoud, omvang en niveau overeenkomstig onderdeel van een universitaire of hogere beroepsopleiding te hebben voltooid, of door werk- c.q. beroepservaring over voldoende kennis en vaardigheden te beschikken m.b.t. de desbetreffende onderwijseenheid.
- 2) De examencommissie heeft de bevoegdheid om uitzonderingen te maken op de bepaling in lid 1 en vrijstelling te verlenen aan een student voor onderdelen van een onderwijseenheid.
- 3) Vrijstelling van de verplichting tot het deelnemen aan praktische oefeningen kan worden verleend aan de student die aannemelijk kan maken dat hij verwacht in gewetensnood te zullen komen bij of door het moeten uitvoeren van een vereiste voor dit onderdeel. In dat geval bepaalt de examencommissie of het onderdeel op een andere, door haar te bepalen wijze, kan worden verricht.

Art 3.5 - VRIJ ONDERWIJSPROGRAMMA

De examencommissie van de opleiding beslist over een verzoek tot toestemming voor het volgen van een vrij onderwijsprogramma als bedoeld in art. 7.3d en 7.12b lid 1c van de WHW. De examencommissie toetst of het programma past binnen het domein van de opleiding, samenhangend is en voldoende niveau heeft in het licht van de eindtermen van de opleiding.

PARAGRAAF 4 - ONDERWIJS EN TOETSING

Art 4.1 - ALGEMEEN

- 1) Het instellingsbestuur is verantwoordelijk voor de praktische organisatie van tentamens en examens.
- 2) Een onderwijseenheid wordt afgerond met een tentamen.
 - a) *De afstudeerthese is een openbaar document dat wordt gepubliceerd in de repository van de universiteitsbibliotheek.*
 - b) *De Examencommissie kan op grond van specifieke omstandigheden afwijken van deze regel. Studenten kunnen hiervoor een verzoek indienen bij de Examencommissie.*
- 3) Het tentamen kan uit een aantal toetsen³ bestaan.
- 4) Een toets kan in meerdere, in de tijd gespreide onderdelen worden afgenomen. Resultaten van deze onderdelen worden niet opgenomen in het SIS, maar moeten aan studenten bekend gemaakt worden via Blackboard.
 - a) De student heeft het recht om kennis te nemen van of recente modeltoetsvragen of proeftoetsen of representatieve oude toetsen en de bijbehorende uitwerkingen en de norm van de bijbehorende beoordeling.
 - b) Een toets heeft een maximale tijdsduur van 3 klokuren.
- 5) Toetscijfers worden uitgedrukt in een cijfer van 1 tot en met 10, met één decimaal.
- 6) Het tentamenresultaat wordt uitgedrukt in een geheel cijfer van 1 tot en met 10. 4,5.
- 7) Een tentamenresultaat voor afronding van 5,5 of hoger, wordt na afronding een 6.
- 8) Het tentamenresultaat van modules (artikel 4.2) wordt vastgesteld door de module-examinator na overleg met de overige examinatoren van de module. Dit overleg vindt bij voorkeur plaats door middel van een modulebeoordelingsvergadering.
- 9) Enkel bij een met een voldoende afgerond tentamen worden EC voor de onderwijseenheid toegekend. Voor onderdelen van onderwijseenheden en/of gehaalde toetsen worden geen EC toegekend.

³ Een toets kan de volgende vormen hebben: een schriftelijke toets, een opdracht in elk mogelijke vorm, een mondelinge toets, een reeks toetsen, de beoordeling van praktische oefeningen als bedoeld in artikel 1.2 WHW, een combinatie van genoemde vormen.

⁴ Voor de opleidingen CS, EST, PSTS en MPS geldt dat indien een toets met een voldoende wordt beoordeeld (5,5 of hoger) dit cijfer definitief is. Indien een student zijn voldoende (vanwege bijzondere omstandigheden) wil herkansen moet hij schriftelijk toestemming hebben van de examencommissie.

⁵ Voor de opleidingen CS en MPS geldt dat indien een opdracht niet voldoende wordt beoordeeld (5,49 of lager) de student bij herkansing geen hoger cijfer dan een 6,0 kan halen. Dit geldt ook indien de student bij het eerste inlever moment niets heeft ingeleverd.

- 10) Indien voor de student voor eenzelfde onderwijseenheid meer dan één op zich geldige beoordelingen is vastgesteld, is de hoogste beoordeling geldig.
- 11) Via het SIS (de onderwijscatalogus in Osiris) maakt de examinator of module-coördinator de volgende aspecten van het onderwijs bekend: omvang, cursusdoelen en inhoud van de onderwijseenheid, taal, vereiste voorkennis, verplicht en aanbevolen studiemateriaal, vormgeving van het onderwijs (werkvormen) en de toetsing.
- 12) Eventuele compensatiemogelijkheden over de modules heen worden vermeld in de opleidingsspecifieke bijlage van de opleiding.

Art 4.2 - MODULES

- 1) Elke module heeft een module-coördinator en een module-examinator. Dit is bij voorkeur dezelfde persoon.
- 2) De examencommissie wijst de examinatoren aan en wijst per module een module examinator aan.

Art 4.3 - INSCHRIJVING VOOR DE ONDERWIJSEENHEID EN DE TOETSEN⁶

- 1) Voor deelname aan de onderwijseenheid is inschrijving via het SIS voorafgaande aan de onderwijseenheid verplicht.
- 2) Door inschrijving voor de onderwijseenheid is de student automatisch ingeschreven voor de reguliere toetsmomenten behorend bij deze onderwijseenheid.
- 3) Informatie over reparaties, de hieraan verbonden voorwaarden en de wijze van inschrijving hiervoor wordt voor aanvang van de module bekendgemaakt in het toetsschema.
- 4) Voor deelname aan toetsen van niet TOM-onderwijs is het verplicht dat studenten zich hiervoor inschrijven via het SIS.

Art 4.4 - TOETSSCHEMA

- 1) De wijze waarop het tentamenresultaat volgt uit de toetsen is per onderwijseenheid vastgelegd in een toetsschema.
- 2) Het toetsschema wordt vastgesteld door het opleidingsbestuur.
 - a) Het vaststellen van het toetsschema gebeurt nadat de modulecoördinator het toetsschema heeft opgesteld en nadat de examencommissie waar nodig heeft geadviseerd over het toetsschema.
- 3) Het toetsschema moet uiterlijk twee weken voor aanvang van de onderwijseenheid zijn gepubliceerd op Blackboard.
- 4) Het toetsschema vermeldt ten minste:
 - a) De leerdoelen;
 - b) Wanneer en in welke vorm toetsen worden afgenomen;

⁶ Meer informatie over het inschrijven voor de onderwijseenheden en toetsen is te vinden op de website van Student Services: <http://www.utwente.nl/ces/studenten/ce/ce/osiris/Osiris/>.

- c) De taal waarin wordt getoetst;
 - d) de onderlinge weging van de toetsen;
 - e) eventuele vereiste minimumcijfers per toets;
 - f) voor elke toets of er een reparatie is, welke vorm deze reparatie heeft, wanneer deze plaatsvindt en welke voorwaarden zijn gesteld om te mogen deelnemen aan die reparatie.
- 5) Het opleidingsbestuur kan gedurende de onderwijseenheid het toetsschema wijzigen.
- a) Het wijzigen van het toetsschema kan alleen in overleg met de modulecoördinator en na advies van de examencommissie. De studenten worden terstond van de wijziging op de hoogte gesteld.
 - b) Indien de wijziging alleen gaat om het verplaatsen van toetsen of onderdelen daarvan naar een ander tijdstip dan in het rooster aangegeven volstaat in eerste instantie overleg van opleidingsbestuur met de modulecoördinator. Vervolgens moet het opleidingsbestuur de examencommissie op de eerstvolgende examenvergadering na het besluit tot wijziging hierover informeren.
 - c) Wijzigingen in het toetsschema mogen in redelijke verwachting niet ten nadele van de studenten uitvallen.
- 6) *De examencommissie kan in bijzondere gevallen individuele studenten de gelegenheid geven om een toets op een andere wijze af te leggen dan is bepaald in het toetsschema van de betreffende onderwijseenheid. Zo nodig kan het tentamenresultaat in deze gevallen aangehouden worden.*

Art 4.5 - MONDELINGE TOETSEN

- 1) Het mondeling afnemen van een toets is openbaar, tenzij de examencommissie in een bijzonder geval anders heeft bepaald, al dan niet op verzoek van de examinerator of de student.
- 2) Als de student of de examinerator derden aanwezig wil laten zijn bij het afnemen van een mondelinge toets, moet dit uiterlijk 10 werkdagen voor de mondelinge toets worden aangevraagd bij de examencommissie. Afstudeercolloquia (*evenals presentaties en groepstoetsen*) zijn uitgezonderd van deze bepaling.
- 3) Indien de examencommissie heeft bepaald dat leden van de examencommissie of een waarnemer namens de examencommissie aanwezig zal zijn bij de mondelinge toets wordt dit minimaal een werkdag vóór de toets door de examencommissie aan de examinerator en de student bekend gemaakt.

Art 4.6 - TERMIJN BEOORDELING

- 1) De examinerator maakt uiterlijk 1 werkdag na het afnemen van een mondelinge toets de uitslag bekend aan de student.
- 2) De termijn voor het vaststellen en bekend maken van een uitslag over een schriftelijk of op andere wijze afgenomen toets wordt in het toetsschema van de onderwijseenheid opgenomen.
- 3) Het tentamenresultaat van een onderwijseenheid, vastgesteld conform artikel 4.1.7, wordt binnen 10 werkdagen na het einde van de onderwijsperiode

waarin de onderwijseenheid wordt aangeboden, aan de student bekendgemaakt. Als het tentamenresultaat onvoldoende is, en er een reparatie is buiten de onderwijsperiode waarin de onderwijseenheid wordt aangeboden, en de module-examinator heeft vastgesteld dat de student voldoet aan de voorwaarden om daaraan te mogen deelnemen (conform artikel 4.4.4 lid e) wordt deze beslissing ook binnen 10 werkdagen na het einde van de onderwijsperiode waarin de onderwijseenheid wordt aangeboden, aan de student bekendgemaakt.

- 4) Het in lid 1 gestelde is niet van toepassing indien de mondelinge toets deel uitmaakt van een serie mondelinge toetsen van dezelfde onderwijseenheid, die zich over meer dan één werkdag uitstrekt. In dat geval stelt de examinator na afloop van de serie mondelinge toetsen binnen één werkdag de uitslag vast.
- 5) Indien de beoordeling voor een toets wordt verkregen door het maken van een of meerdere opdrachten, het schrijven van een verslag of het maken van een scriptie geldt de deadline voor inlevering van het laatste onderdeel als toetsdatum.
- 6) Indien een examinator door bijzondere omstandigheden niet in staat is de in lid 2 bedoelde termijn na te komen, meldt hij dit met redenen omkleed aan het opleidingsbestuur. De betrokken studenten worden onverwijld van de vertraging op de hoogte gesteld onder vermelding van de termijn waarbinnen de uitslag alsnog bekend wordt gemaakt. Indien de examinator naar het oordeel van de examencommissie in gebreke blijft, kan zij een andere examinator opdragen het cijfer vast te stellen op verzoek van het opleidingsbestuur.
- 7) Wanneer een tweede gelegenheid voor een toets korte tijd na de eerste gelegenheid is gepland, zijn de toetsuitslagen beschikbaar op een tijdstip waarop de student minimaal 5 werkdagen de tijd heeft om zich op de tweede gelegenheid voor te bereiden.

Art 4.7 - GELDIGHEIDSDUUR

- 1) De geldigheidsduur van een met goed gevolg afgelegde onderwijseenheid (tentamen) is zes jaar. De examencommissie kan deze termijn in individuele gevallen op verzoek van de student verlengen.
- 2) Resultaten van toetsen zijn alleen geldig in het studiejaar waarin deze zijn behaald. De examencommissie kan deze termijn in individuele gevallen op verzoek van de student verlengen.

Art 4.8 - NABESPREKINGS- EN INZAGERECHT

- 1) De student heeft recht op een nabespreking van een toets met de examinator, waarbij de examinator de gegeven beoordeling motiveert. Als er geen collectieve nabespreking is, kan de student binnen 10 werkdagen na de bekendmaking van de uitslag van een toets een verzoek indienen bij de examinator voor een individuele nabespreking. De nabespreking moet uiterlijk vijf weken na de bekendmaking van de uitslag van de toets worden gehouden, in aanwezigheid van de examinator of een gemandateerde vervanger.
- 2) Gedurende 2 jaar na de beoordeling kan de student zijn beoordeelde werk inzien.

- 3) *De student mag tijdens de inzage niets van het tentamenmateriaal vermenigvuldigen of kopiëren op welke wijze dan ook, tenzij anders is bepaald door de verantwoordelijke examinerator.*

Art 4.9 - BEWAARTERMIJN TOETSEN

- 1) *De bewaartermijn van opgaven, uitwerkingen en het beoordeelde werk van de schriftelijke toetsen bedraagt 2 jaar. Deze worden bewaard in de desbetreffende leerstoel- of vakgroepadministratie.*
- 2) *De bewaartermijn van eindwerkstukken van de bacheloropleiding bedraagt 7 jaar. Deze worden door het instellingsbestuur centraal digitaal opgeslagen.*

PARAGRAAF 5 - EXAMEN

Art 5.1 - EXAMENCOMMISSIE

- 1) De decaan:
 - a) benoemt de leden van de examencommissie op basis van hun deskundigheid op het terrein van de desbetreffende opleiding of groep van opleidingen (WHW art. 7.12a lid 1);
 - b) hoort de leden van de desbetreffende examencommissie alvorens tot benoeming van een lid over te gaan (WHW art. 7.12a lid 4);
 - c) draagt er zorg voor dat het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie voldoende wordt gewaarborgd (WHW art. 7.12a lid 2).
- 2) Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt de decaan er zorg voor dat:
 - a) ten minste één lid als docent verbonden is aan de desbetreffende opleiding of aan een van de opleidingen die tot de groep van opleidingen behoort (WHW art. 7.12a lid 3);
 - b) ten minste één lid is afkomstig van buiten de desbetreffende opleiding of een van de opleidingen die tot de groep van opleidingen behoort;
 - c) leden van het instellingsbestuur of personen die anderszins financiële verantwoordelijkheid dragen binnen de instelling niet worden benoemd.
- 3) Naast de taken en bevoegdheden, bedoeld in de artikelen art. 7.11 en art. 7.12, tweede lid van de WHW, heeft een examencommissie de volgende taken en bevoegdheden:
 - a) het borgen van de kwaliteit van de tentamens en examens (WHW art. 7.12c);
 - b) het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen binnen het kader van de onderwijs- en examenregeling, bedoeld in artikel 7.13 van de WHW, om de uitslag van tentamens en examens te beoordelen en vast te stellen. De regels en richtlijnen van de examencommissie worden vastgelegd in een apart document;
 - c) het door de meest daarvoor in aanmerking komende examencommissie verlenen van toestemming aan een student om een door die student samengesteld programma als bedoeld in artikel 7.3d van de WHW te volgen, waarvan het examen leidt tot het verkrijgen van een graad, waarbij de examencommissie tevens aangeeft tot welke opleiding van de instelling dat programma wordt geacht te behoren voor de toepassing van deze wet;
 - d) het verlenen van vrijstelling voor het afleggen van één of meer tentamens. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden. De examencommissie verstrekt het verslag aan de decaan (WHW art. 7.12b lid 5).
- 4) Indien een student bij de examencommissie een verzoek of klacht indient waarbij een examiner betrokken is die lid is van de examencommissie, neemt de betrokken examiner geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht.

Art 5.2 - EXAMEN

- 1) In overeenstemming met artikel 7.10 lid 2 van de WHW is het bachelorexamen afgelegd als de tentamens van de onderwijseenheden van de bacheloropleiding met goed gevolg zijn afgelegd.
- 2) Ten bewijze dat het examen met goed gevolg is afgelegd, wordt door de examencommissie een getuigschrift uitgereikt, nadat het instellingsbestuur heeft verklaard dat aan de procedurele eisen voor de afgifte is voldaan. De examencommissie voegt aan een getuigschrift van het met goed gevolg afgelegde afsluitend examen, een supplement toe. De datum die op het getuigschrift wordt vermeld, te weten de examendatum, is in dit geval de datum waarop de student de laatste nog openstaande onderwijseenheid heeft afgerond.
- 3) De student kan desgewenst een schriftelijk gemotiveerd verzoek bij de examencommissie indienen om nog niet over te gaan tot het geslaagd verklaren voor het examen en daarom ook nog niet over te gaan tot uitreiking van het getuigschrift. In zijn verzoek moet de student in ieder geval de duur van het door hem gewenste uitstel aangeven.
- 4) De nadere uitwerking van de bepaling in lid 3 wordt door de examencommissie opgenomen in de regels en richtlijnen van de examencommissie.
- 5) Indien de student op grond van lid 3 heeft verzocht om uitstel wordt als examendatum gebruikt de datum waarop de examencommissie na het uitstel heeft besloten de student geslaagd te verklaren.

Art 5.3 - GRAAD

- 1) Aan degene die het bachelorexamen met goed gevolg heeft afgelegd, wordt de graad "Bachelor of Science" verleend.
- 2) De verleende graad wordt op het getuigschrift van het examen vermeld. Op het diplomasupplement wordt eveneens het gemiddelde cijfer (GPA) vermeld. In een bijlage bij het diplomasupplement is de berekeningswijze hiervan vermeld.

Art 5.4 - GETUIGSCHRIFT

- 1) Ten bewijze dat het examen met goed gevolg is afgelegd, wordt door de examencommissie een getuigschrift uitgereikt. Het getuigschrift wordt ondertekend door de voorzitter van de examencommissie. Bij afwezigheid kan ook één van de leden van de examencommissie tekenen.
a) Indien een student alle onderdelen van de opleiding met een voldoende heeft afgerond, kan het getuigschrift worden uitgereikt bij het behalen van de bachelor afstudeerthese. In dat geval kan het getuigschrift mede worden ondertekend door de twee examenbevoegde beoordelaars.
- 2) Op het getuigschrift worden vermeld (WHW art.7.11):
 - a) de naam en geboortedatum van de student;
 - b) de naam van de instelling en welke opleiding zoals vermeld in het register, bedoeld in artikel 6.3 van de WHW, het betreft;
 - c) welke onderdelen het examen omvatte;

- d) Indien de student gedurende de bacheloropleiding met goed gevolg een honoursprogramma heeft afgerond, wordt dit op het diplomasupplement vermeld als extracurriculair programma.
 - e) de datum waarop het examen is afgelegd;
 - f) welke graad is verleend (WHW art. 7.10a);
 - g) in voorkomende gevallen welke bevoegdheid daaraan is verbonden (rekening houdend met WHW art.7.6 lid 1);
 - h) op welk tijdstip de opleiding voor het laatst is geaccrediteerd dan wel op welk tijdstip de opleiding de toets nieuwe opleiding, bedoeld in artikel 5a.11, tweede lid, met goed gevolg heeft ondergaan.
- 3) Aan het getuigschrift van het met goed gevolg afgelegde examen wordt het Internationaal Diploma Supplement toegevoegd (WHW art.7.11 lid 4). Dit heeft tot doel inzicht te verschaffen in de aard en de inhoud van de afgeronde opleiding, mede met het oog op de internationale herkenbaarheid van opleidingen. Het supplement bevat in ieder geval de volgende gegevens:
- a) de naam van de opleiding en de naam van de universiteit;
 - b) dat het een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs betreft;
 - c) een beschrijving van de inhoud van de opleiding; indien van toepassing ook vermelding van specialisatie en/of gevolgde minor;
 - d) de studielast van de opleiding;
 - e) de onderdelen van het examen en hun beoordeling;
 - f) tentamens die door de student met goed gevolg zijn afgelegd, die niet behoren tot het examen.
- 4) Indien de examencommissie een judicium heeft verleend aan de student, wordt dit op het getuigschrift vermeld.
- 5) Een student die meer dan een tentamen met goed gevolg heeft afgelegd en aan wie geen getuigschrift als bedoeld in lid 1 van dit artikel kan worden uitgereikt, ontvangt desgevraagd een door de examencommissie af te geven verklaring waarin in elk geval de tentamens zijn vermeld die door hem met goed gevolg zijn afgelegd (WHW art.7.11 lid 5).

Art 5.5 - Cum Laude

Informatie over cum laude kan gevonden worden in de opleidingsspecifieke bijlagen van de opleidingen.

PARAGRAAF 6 - STUDIEBEGELEIDING EN (BINDEND) STUDIEADVIES

Art 6.1 - STUDIEVOORTGANGSOVERZICHT

- 1) De student kan desgewenst bij de balie van Student Services een gewaarmerkt studievoortgangsoverzicht verkrijgen.

Art 6.2 - STUDIEBEGELEIDING

- 1) De decaan draagt de verantwoordelijkheid voor de studiebegeleiding van de student mede ten behoeve van de oriëntatie op studiewegen binnen of buiten de opleiding. *De decaan heeft de uitvoering van de studiebegeleiding gemandateerd aan het opleidingsbestuur van de opleiding.*
- 2) Iedere student krijgt een studieadviseur toegewezen.
- 3) De studieadviseur begeleidt de student en geeft de student advies over zaken die de studie betreffen of desgewenst over persoonlijke aangelegenheden die mogelijk van invloed zijn op de studie. Waarbij de studieadviseur het belang van de opleiding als wel het belang van de student meeneemt in de adviezen aan de student.
- 4) Indien een student gebruik wenst te maken van het recht op specifieke begeleiding of bijzondere voorzieningen dient hij contact op te nemen met de studieadviseur. De studieadviseur legt gemaakte afspraken met de student vast, waar de opleiding en de student rechten aan kunnen ontlenuen.
- 5) Voor het recht op bijzondere voorzieningen geldt:
 - a) aantoonbare overmacht of persoonlijke omstandigheden;
 - b) indien nodig en mogelijk, dispensatie tot deelname aan tentamens of toetsen en/of het beschikbaar zijn van afwijkende faciliteiten rondom examinering. De toekenning van de genoemde dispensatie en het verlenen van extra toetskansen is voorbehouden aan de examencommissie.

Art 6.3 - (BINDEND) STUDIEADVIES

- 1) Aan iedere student wordt aan het eind van zijn eerste jaar van inschrijving voor de opleiding een schriftelijk definitief studieadvies uitgebracht over de voortzetting van zijn studie binnen de opleiding. Dit advies is gebaseerd op de studieresultaten van de student, en kan een positief advies zijn of een advies waaraan een afwijzing is verbonden.
- 2) Met iedere student wordt voor 1 november van het eerste jaar van zijn inschrijving voor de opleiding een kennismakingsgesprek gehouden.
 - a) *Indien een student zonder opgave van redenen niet verschijnt voor dit gesprek, wordt dit formeel vastgelegd zodat dit als gesprek meetelt.*
- 3) In het jaar van zijn eerste inschrijving voor de opleiding ontvangt de student uiterlijk op 31 december een eerste voorlopig studieadvies over de voortzetting van zijn opleiding. Dit advies is niet bindend.

- 4) In het jaar van zijn eerste inschrijving voor de opleiding ontvangt de student uiterlijk op 1 maart een tweede voorlopig studieadvies over de voortzetting van zijn opleiding. Dit advies is niet bindend.
- 5) De studenten die een negatief voorlopig studieadvies, als bedoeld in lid 3 en/of 4 krijgen, worden uitgenodigd voor een gesprek met de studieadviseur met als doel het bespreken van de studiemethode en een heroverweging van de studiekeuze.
- 6) Het uitbrengen van het studieadvies, als bedoeld in lid 1 is door het instellingsbestuur gemandateerd aan het opleidingsbestuur.
- 7) Aan het definitieve studieadvies als bedoeld in lid 1 kan een afwijzing verbonden worden, indien de student minder dan 45 EC heeft behaald in het eerste jaar van zijn inschrijving. Eventuele aanvullende eisen zijn opgenomen in de opleidingsspecifieke bijlage. De afwijzing geldt gedurende een termijn van 3 studiejaar. Een definitief studieadvies waaraan een afwijzing is verbonden wordt een bindend studieadvies genoemd.
- 8) Bij het vaststellen van het aantal behaalde EC tellen alleen de onderwijseenheden van het onderwijs geprogrammeerd in het eerste jaar van de opleiding waarover het definitieve studieadvies wordt uitgebracht mee.
- 9) Aan de student die een verzoek tot uitschrijving vóór 1 februari van het eerste jaar van inschrijving doet, wordt geen definitief studieadvies zoals bedoeld in artikel 6.3 lid 1 uitgebracht. Indien deze student zich in een volgend studiejaar opnieuw inschrijft, zal aan het eind van dat volgende studiejaar een definitief studieadvies worden uitgebracht.
- 10) Voor de student die voor 1 oktober overstapt naar een andere opleiding binnen de UT geldt geen aanpassing van de norm als bedoeld in artikel 6.3 lid 7. Voor het overige zijn de bepalingen als bedoeld in artikel 6.3 lid 7 van toepassing.
- 11) Voor de student die op 1 oktober of later overstapt naar een andere opleiding geldt een uitgesteld definitief studieadvies, met als uiterste datum het einde van het tweede jaar van inschrijving van de student.
- 12) Voor het uitbrengen van een bindend studieadvies heeft de student het recht te worden gehoord door het opleidingsbestuur (WHW art. 7.8b lid 4)
- 13) In zijn afweging om aan een studieadvies een afwijzing te verbinden, betreft het opleidingsbestuur op verzoek van de student diens persoonlijke omstandigheden. Uitsluitend persoonlijke omstandigheden die door de student na intreden ervan zo spoedig als redelijkerwijs kan worden verlangd bij de studieadviseur zijn gemeld, worden door het opleidingsbestuur betrokken in haar afweging.
- 14) Onder persoonlijke omstandigheden wordt verstaan ziekte van de betrokkene, lichamelijk, zintuigelijke of andere functiestoornis van de betrokkene, zwangerschap van de betrokkene, bijzondere familieomstandigheden, topsport van de betrokkene en het lidmaatschap van de universiteitsraad, faculteitsraad, opleidingscommissie of een bestuur Categorie 3 conform de Regeling FOBOS.
- 15) De persoonlijke omstandigheden dienen, in overleg met de studieadviseur, te worden voorgelegd aan de Commissie Persoonlijke Omstandigheden (CPO). De melding dient te worden ondersteund door bewijsstukken.

- 16) De CPO beoordeelt de geldigheid en de ernst van de persoonlijke omstandigheden. Hierover wordt verslag uitgebracht aan het opleidingsbestuur en de betreffende studieadviseur.
- 17) Het oordeel van de CPO wordt meegenomen door het opleidingsbestuur bij de behandeling van het verzoek van de student zoals bedoeld in artikel 6.3 lid 13.
- 18) Wanneer als gevolg van persoonlijke omstandigheden geen uitspraak gedaan kan worden over de studiecapaciteiten van een student, geldt een uitgesteld definitief studieadvies, met als uiterste datum het einde van het tweede jaar van inschrijving van de student.
- 19) In het besluit van het opleidingsbestuur met betrekking tot het bindend studieadvies wordt melding gemaakt van de mogelijkheid om in beroep te gaan.

Art 6.4 - (BINDEND) STUDIEADVIES: MEERDERE OPLEIDINGEN

Indien een student staat ingeschreven bij meerdere opleidingen en bij één van de opleidingen aan de BSA-norm heeft voldaan vervalt de verplichting om bij andere opleidingen aan de norm te voldoen.

PARAGRAAF 7 - STUDEREN MET EEN FUNCTIEBEPERKING

Art 7.1 - STUDEREN MET EEN FUNCTIEBEPERKING

- 1) Onder een functiebeperking wordt verstaan een lichamelijk zintuiglijke of andere functiestoornis die de student kan beperken in de studievoortgang.
- 2) Op basis van een gesprek met de studieadviseur wordt in overleg met de student verkend welke aanpassingen zoals bedoeld in artikel 2 van de Wet Gelijke Behandeling op grond van Handicap / Chronische ziekte (WGB h/cz) voor deze student het meest doeltreffend geacht worden..
- 3) Aanpassingen zijn gericht op het wegnemen van specifieke belemmeringen bij het volgen van het onderwijsprogramma en/of het afleggen van examens. Waar nodig kunnen dit voorzieningen betreffen omtrent toegankelijkheid van infrastructuur (gebouwen, onderwijsruimtes en faciliteiten) en studiemateriaal, aanpassingen in de toetsing, alternatieve leerroutes of een studieplan op maat. Bij het treffen van aanpassingen dient het bereiken van de eindtermen te zijn gewaarborgd
- 4) Op basis van het onder lid 2 bedoelde gesprek stelt de student een verzoek op tot aanpassingen. Dit verzoekschrift wordt, zo mogelijk drie maanden voordat de student zal deelnemen aan onderwijs, tentamens en toetsen waarvoor de aanpassing bedoeld is, ingediend bij de decaan van de faculteit.
- 5) Het verzoekschrift wordt onderbouwd door bescheiden (zoals een verklaring van een BIG-geregistreeerde arts of een BIG-geregistreeerde psycholoog of, indien er sprake is van dyslexie, van BIG-geregistreeerde GZ-psycholoog of -orthopedagoog) die redelijkerwijs nodig zijn voor de beoordeling ervan.
- 6) De decaan van de faculteit beslist binnen een termijn van 20 werkdagen na ontvangst, of zoveel eerder als de urgentie van de aanvraag noodzakelijk maakt, over de toewijsbaarheid van het verzoek bedoeld in lid 4, en stelt de student en de betrokken studieadviseur van zijn oordeel in kennis.
- 7) De studieadviseur draagt er zorg voor dat de relevante betrokkenen tijdig worden geïnformeerd over de aanpassingen die zijn verleend aan een student met een functiebeperking.
- 8) Indien de decaan van de faculteit het verzoekschrift niet of niet geheel honoreert, stelt de decaan de student van de daaraan ten grondslag liggende motieven op de hoogte en wijst de student op de mogelijkheid van bezwaar en beroep. Bezwaar dient binnen zes weken, nadat de beslissing aan betrokkene is bekend gemaakt, schriftelijk te worden ingediend bij het loket voor de bezwaar- en beroepschriften (en klachten) van de balie van de Student Services.
- 9) Bij toekenning van aanpassing wordt aangegeven voor welke periode deze toekenning geldig is. Voor het einde van de periode zal door aanvrager en betrokken studieadviseur een evaluatie plaatsvinden. Hierin zal zowel de effectiviteit van de geboden aanpassingen als de noodzaak tot voortzetting ervan besproken worden.
- 10) Indien er sprake is van dyslexie, wordt er bij toekenning van extra tijd voor een toets maximaal 15 minuten extra per klokuur toegekend.
- 11) *De decaan heeft de uitvoering van het proces zoals beschreven in lid 4 t/m 8 gemandateerd aan het opleidingsbestuur.*

PARAGRAAF 8 - WIJZIGINGEN, OVERGANGSREGELINGEN, BEROEP EN BEZWAAR

Art 8.1 - STRIJDIGHEID MET DE REGELING

Indien andere aanvullende regelingen en/of bepalingen over het onderwijs en/of examens in strijd zijn met deze onderwijs- en examenregeling gaat het bepaalde in deze onderwijs- en examenregeling voor.

In het kader van internationale samenwerking met hoger onderwijsinstellingen in het buitenland kunnen afspraken gemaakt zijn die afwijken van de regelingen in deze Onderwijs- en Examenregeling. Dergelijke afspraken zullen zo spoedig mogelijk bekend worden gemaakt en worden opgenomen in de opleidingsspecifieke bijlage.

Art 8.2 - FOUTEN OF ONVOLLEDIGHEDEN IN DE ADMINISTRATIE

Indien in de tentamenuitslag, een cijferlijst of een overzicht van het studieverloop van de student een kennelijke vergissing is gemaakt, is zowel de opleiding als de student verplicht om dit direct na constatering ervan, aan de andere partij kenbaar te maken en mee te werken aan het ongedaan maken van de gemaakte vergissing.

Art 8.3 - WIJZIGING REGELING

- 1) Inhoudelijke wijzigingen van deze onderwijs- en examenregeling worden door de decaan bij afzonderlijk besluit vastgesteld.
- 2) Inhoudelijke wijzigingen van deze regeling zijn in beginsel niet van toepassing op het lopende studiejaar. Inhoudelijke wijzigingen kunnen wél van toepassing zijn op het lopende studiejaar indien belangen van de student hierdoor redelijkerwijze niet worden geschaad of indien er sprake is van overmacht.
- 3) Wijzigingen in deze regeling zijn niet van invloed op besluiten die eerder door de examencommissie zijn genomen.

Art 8.4 - OVERGANGSREGELING; TOETSGELEGENHEDEN NIET-TOM ONDERWIJS

- 1) Bij wijziging van de onderwijs- en examenregeling stelt de decaan zo nodig een overgangsregeling vast.
- 2) De overgangsregeling wordt gepubliceerd op de website van de opleiding *en opgenomen in de opleidingsspecifieke bijlage.*
- 3) Uitgangspunten bij de overgangsregeling in het geval het onderwijsprogramma wordt gewijzigd:
 - a) Wijzigingen in het onderwijsprogramma worden bekendgemaakt voorafgaand aan het studiejaar waarin de wijzigingen worden ingevoerd.
 - b) Er kan niet worden gegarandeerd dat alle onderwijseenheden van de opleiding, zoals die bestonden bij de inschrijving van een student voor die opleiding, tot zijn onderwijsprogramma blijven behoren. Het onderwijsprogramma zoals dat het meest recent door de decaan is vastgesteld is uitgangspunt bij het vaststellen van de uitslag van het bachelorexamen.
- 4) In de overgangsregeling wordt in ieder geval opgenomen:

- a) welke onderwijseenheden die zijn vervallen equivalent zijn aan onderwijseenheden of delen van onderwijseenheden uit het geldende – in de opleidingsspecifieke bijlage opgenomen - onderwijsprogramma; dat indien een onderwijseenheid zonder praktische oefeningen wordt geschrapt uit het programma, in het studiejaar daarna minimaal tweemaal de gelegenheid wordt geboden schriftelijk of mondeling tentamen af te leggen of op andere wijze een beoordeling te verkrijgen;
 - b) dat indien een onderwijseenheid met praktische oefeningen wordt geschrapt uit het programma en in het studiejaar daarna geen gelegenheid meer wordt geboden tot het doen van de betreffende praktische oefeningen, minstens één onderwijseenheid wordt aangewezen die gedaan kan worden in plaats van de vervallen onderwijseenheid;
 - c) de geldigheidsduur van de overgangsregeling.
- 5) De overgangsregeling behoeft de instemming van de examencommissie met de bepalingen van lid 4.
 - 6) De examencommissie kan in bijzondere gevallen in positieve zin voor de student afwijken van het aantal malen en de wijze waarop tentamens van vervallen onderwijseenheden kunnen worden afgelegd.

Art 8.5 - BEOORDELING ONDERWIJS- EN EXAMENREGELING

- 1) De decaan draagt zorg voor een regelmatige beoordeling van de onderwijs- en examenregeling en weegt daarbij, ten behoeve van de bewaking, en zo nodig bijstelling van de studielast, het tijdsbeslag dat daaruit voor de student voortvloeit.
- 2) De opleidingscommissie heeft volgens 9.18 WHW tot taak het uitbrengen van een advies over de onderwijs- en examenregeling en het jaarlijks beoordelen van de wijze van uitvoeren van de onderwijs- en examenregeling.

Art 8.6 - BEROEP EN BEZWAAR

Beroep tegen beslissingen van de examencommissie of van een examinator en bezwaar tegen beslissingen van de decaan op grond van deze regeling dient binnen zes weken, nadat de beslissing aan betrokkene is bekend gemaakt, schriftelijk te worden ingediend bij het loket voor de bezwaar- en beroepschriften (en klachten) van de balie van de Student Services.

Art 8.7 - HARDHEIDSCLAUSULE

In geval van aantoonbare onredelijkheid of onbillijkheid van overwegende aard kan de examencommissie of het opleidingsbestuur toestaan dat wordt afgeweken van de bepalingen in deze regeling.

Art 8.8 - BEKENDMAKING

De onderwijs- en examenregeling en de regels en richtlijnen van de examencommissie worden via de website van de opleiding bekend gemaakt.

Art 8.9 - INWERKINGTREDING

Deze regeling treedt in werking op 1 september 2015 en vervangt de regeling van 1 september 2014.

BIJLAGE: REGLEMENT INZAKE ORDE, CALAMITEITEN EN FRAUDE

Ordereglement

Om fraude bij tentamens tegen te gaan gelden de volgende regels:

- Studenten dienen voor aanvang van het tentamen aanwezig te zijn. Laatkomers worden alleen uiterlijk tot dertig minuten na aanvang van het tentamen toegelaten, ter beoordeling van de surveillant. Bij tentamens van hooguit een uur, kan deze periode korter zijn, zulks ter beoordeling van de surveillant.
- Studenten dienen tassen en jassen voorin de tentamenruimte neer te leggen.
- Bij aanvang van de toets vermeldt de student op al het toetswerk naam en studentnummer.
- Studenten mogen de zaal niet eerder verlaten dan na 30 minuten na aanvang van het tentamen.
- De student mag zich niet voor een ander uitgeven en moet zich kunnen legitimeren door het tonen van de collegekaart of een wettelijk toegestaan geldig legitimatiebewijs (paspoort, ID-kaart of rijbewijs) op verzoek van de surveillant. Studenten die zich niet op verzoek kunnen legitimeren, worden uitgesloten van het tentamen.
- Op tafel mag er niets anders dan de toegestane noodzakelijkheden voor het tentamen liggen
- Studiemateriaal (bijvoorbeeld een grafische rekenmachine, een woordenboek of wetboek) mag alleen worden gebruikt, als dit uitdrukkelijk is toegestaan.
- Een mobiele telefoon, pda of vergelijkbare communicatieapparatuur moet uitgeschakeld zijn en gedurende het tentamen buiten handbereik (in tas/jas).
- Gebruik van apparatuur zoals rekenmachines, organizers, mobieltjes of andere elektronische apparatuur is verboden, tenzij anders aangegeven voor de surveillant / examinerator.
- Boeken en andere informatiebronnen die niet zijn toegestaan, mag een student bij een tentamen niet bij zich hebben.
- Bij digitale toetsen mag de student geen andere applicaties of websites openen dan toegestaan door de examinerator. De surveillant heeft het recht dit te controleren. Verspreiden van (informatie over) de digitale toets is niet toegestaan.
- Spieken en het bieden van gelegenheid aan een ander om te spieken is verboden. Het bezit van een spiekleefje is al genoeg voor het vaststellen van fraude, ook als dat niet is gebruikt. Praten of anderszins communiceren met medekandidaten is daarom ook niet toegestaan.
- Een kort toilet bezoek is in principe mogelijk (max. 10 minuten). Dit alleen op basis van verlof daartoe van de surveillant en volgens door hem gestelde regels. Een van de surveillanten zal meelopen naar het toilet. Er kan slechts aan één persoon (van het desbetreffende tentamen) tegelijk toestemming per zaal gegeven worden. Apparatuur moet daarbij in de zaal blijven.
- Tegelijk met of direct na het in ontvangst nemen van de tentamenopgaven, kan de surveillant de student vragen te tekenen voor aanwezigheid bij het tentamen en inleveren van het toetswerk.

Regels in geval van calamiteiten

Indien zich een calamiteit voordoet of dreigt voor te doen tijdens of kort voor een tentamen is de examinator bevoegd te handelen en moeten de studenten de aanwijzingen van de examinator opvolgen.

2. Indien er zich calamiteiten voordoen of dreigen voor te doen tijdens of kort voor een tentamen geldt het volgende: indien er een calamiteit is te verwachten voor aanvang van een tentamen, wordt het tentamen uitgesteld met onmiddellijke ingang. De examinator stelt in overleg met de opleidingsdirecteur een nieuw tentamentijdstip vast.
3. Het nieuw vastgestelde tentamenmoment, dat binnen een maand plaatsvindt (de vakantiemaanden niet meegerekend), is bindend. Dit wordt binnen drie werkdagen nadat het gebouw weer is vrijgegeven bekendgemaakt via de gebruikelijke media.
4. Indien er een calamiteit plaatsvindt of is te verwachten tijdens een tentamen dient er, indien mogelijk, als volgt te worden gehandeld:
 - a. op al het tentamenwerk is bij aanvang van het tentamen de naam en het studentnummer door de student vermeld;
 - b. de aanwezigen dienen op last van de verantwoordelijke instantie of surveillant direct de tentamenzaal te verlaten;
 - c. de studenten laten het gemaakte tentamenwerk achter in de tentamenzaal.
 - d. indien men in de gelegenheid is geweest al te beginnen met het tentamen wordt, indien dit redelijkerwijze mogelijk is, op grond van de ingeleverde (gedeeltelijk) gemaakte opgaven door de docent hierover het eindcijfer bepaald.
5. Indien de docent op grond van het in artikel 5.4d genoemde geen eindcijfer kan bepalen, wordt er binnen een maand (de vakantiemaanden niet meegerekend) na het door een calamiteit afgebroken tentamen een herkansing georganiseerd voor de gedupeerde studenten, mits deze zich voor het bedoelde tentamen hadden ingeschreven.
6. Regels in geval van calamiteiten zijn ook van toepassing bij een oefencalamiteit.

Fraudereglement

1. Een tentamen is een onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van een student, alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek (WHW art 7.10)
Een tentamen kan uit meerdere toetsen bestaan. Bij elke vorm van toetsing dient een student de student eigen en origineel werk in te leveren, anders wordt dat beschouwt als fraude.
2. Onder fraude wordt verstaan:
 - a. Het bij toetsen gebruik maken van andere hulp of hulpmiddelen (elektronische of technologische) dan die waarvan de examinerator vóór het begin van de onderwijseenheid en/of het tentamen of toets heeft bekendgemaakt dat ze waren toegestaan, of waarvan de student wist of behoorde te weten dat zij niet zijn toegestaan.
 - b. Gedrag van studenten waarvan de examinerator vóór het afnemen van een toets bekend heeft gemaakt dat het als frauduleus beschouwd wordt, of waarvan de student weet of behoort te weten dat dat niet is toegestaan. Hieronder vallen in ieder geval:
 - Spieken al dan niet:
 - met behulp van spiekbriefjes;
 - door af te kijken bij toetsen en/of tentamens;
 - door af te laten kijken bij toetsen en/of tentamens;
 - door het ontvangen of verzenden van (tekst)berichten;
 - Door tijdens de uren dat een toets wordt afgenomen en terwijl het werk nog niet is ingeleverd, in contact te treden met anderen, anders dan met de examinerator of surveillant.
 - c. Overnemen van andermans of eigen werk zonder correcte bronvermelding, ook wel plagiaat. Onder plagiaat vallen in ieder geval:
 - Het letterlijk overnemen of gebruiken van (delen van) andermans werk (originele termen, ideeën, resultaten of conclusies, illustraties) en het te presenteren als eigen werk; ook als delen van een tekst zonder bronvermelding uit een andere tekst (op papier of op het Internet) zijn overgenomen is sprake van plagiaat(ook als er kleine wijzigingen zijn aangebracht);
 - het niet duidelijk markeren van letterlijke citaten (bijvoorbeeld met aanhalingstekens, inspringen, witregels) zodat ten onrechte de indruk wordt gewekt dat een deel van de geciteerde passages eigen werk is;
 - het vermelden van literatuur die de student niet zelf geraadpleegd heeft (maar bijvoorbeeld via verwijzingen in andere literatuur is tegengekomen);
 - het gebruiken van teksten die zijn geschreven in samenwerking met anderen zonder dat dit expliciet wordt vermeld;
 - het inleveren van reeds eerder geheel of gedeeltelijk gepubliceerd eigen werk (bijv werkstuk van andere cursus), zonder duidelijke bronvermelding (zelfplagiat);
 - meeliftgedrag, het niet in gelijke mate bijdragen aan een groepsopdracht;
 - d. Manipulatie van onderzoekgegevens bij (groeps)opdrachten of het vervalsen van data (bijvoorbeeld het zelf invullen van interviews of vragenlijsten);

- e. Alle vormen van fraude anders dan hierboven bij lid 2.a tot en met 2.d genoemd, zulks ter beoordeling door de examencommissie;
3. Indien de examiner of surveillant bij of na het afleggen van een toets een gemotiveerd vermoeden van fraude heeft, heeft de surveillant het recht om de student uit te sluiten van de toets en niet toegestane hulpmiddelen in beslag te nemen. De examiner of surveillant meldt dit aan de student en schriftelijk aan de examencommissie. Dit geldt ook bij fraude van een gedeelte van een onderwijseenheid.
4. De examencommissie volgt hierna een vastgestelde procedure en hoort in dat geval zowel de examiner of de surveillant als de student(en). De examencommissie bepaalt welke aanvullende maatregelen eventueel getroffen worden en deelt deze schriftelijk mede aan de betrokken student. De examencommissie kan de student wegens fraude voor ten hoogste één jaar uitsluiten van deelname aan het desbetreffende tentamen. In het uiterste geval kan de examencommissie na vaststelling van fraude besluiten de betrokken student voor maximaal één jaar uit te sluiten van deelname aan alle tentamens van de opleiding. Een onderwijseenheid waarbij op enige wijze fraude is vastgesteld mag tijdens de periode van uitsluiting niet vervangen worden door een andere onderwijseenheid.
5. Bij ernstige fraude kan de examencommissie het instellingsbestuur voorstellen de inschrijving voor de opleiding van de student of extraneus definitief te beëindigen met ingang van de maand volgend op die waarin de fraude is geconstateerd..
6. Voor wat betreft bezwaar en beroep tegen een beslissing die in het kader van lid 3, 4 en 5 is genomen, is artikel 8.6 Bachelor en master OER van toepassing.